

Informacja z realizacji „Programu działania Muzeum Żołnierzy Wyklętych” za rok 2023

Rok 2023 był pierwszym pełnym rokiem działalności Muzeum Żołnierzy Wyklętych. Po ukończeniu zasadniczych prac inwestycyjnych (w roku 2022) Zespół Muzeum skoncentrował swoje działania wokół najważniejszej misji placówki tj. popularyzowania i przybliżania Odwiedzającym (a także czytelnikom biuletynów czy publikacji internetowych) dziejów polskiego podziemia antykomunistycznego walczącego o pełną wolność i suwerenność Ojczyzny z okupantem sowieckim i polskimi komunistami.

Działania merytoryczne

Główne działania oparte były na przekazie zawartym w nowoczesnej multimedialnej wystawie stałej, która jest prawdziwym sercem Muzeum. Cieszy się ona dobrymi opiniami Zwiedzających, zarówno tych korzystających z pomocy przewodników, jak i osób zwiedzających samodzielnie lub przy użyciu audiobooków. Teksty wystawy, nagrania audiobooków są dostępne w języku polskim i angielskim. Nasi przewodnicy również swobodnie posługują się językiem angielskim, a także językami wschodnimi.

Główną opowieść muzealną kierujemy do młodzieży szkół średnich. To ona stanowi najliczniejszą grupę odwiedzających. Jednocześnie przekaz muzealny jest w razie potrzeby dostosowany także do każdej innej grupy (wiekowej i środowiskowej).

Coraz częściej odwiedzają nas także osoby spoza granic kraju. W roku 2023 gościliśmy m.in. przybyszów z Gruzji, USA, Ukrainy, Izraela, Niemiec.

Wystawie stałej towarzyszyły organizowane systematycznie (często przy współpracy z IPN oraz innymi podmiotami) wystawy czasowe. W roku 2023 zaprezentowaliśmy 15 takich wystaw. Na ich podstawie odbywały się też lekcje muzealne (często w formie aktywizującej), warsztaty, konferencje dla nauczycieli, spotkania środowiskowe.

Oprócz oferty głównej (wystawa stała, wystawy czasowe i działania związane z wystawami) MŻW organizowało cały szereg wydarzeń, spotkań, wykładów związanych z dziejami Żołnierzy Wyklętych, z historią Polski ostatnich wieków, rocznicami i wartościami patriotycznymi. W roku 2023 takich wydarzeń odbyło się kilkadziesiąt (znacznie więcej niż przewidywał „Program działania”).

Bardzo dużym zainteresowaniem cieszyły się projekcje filmów w sali kinowo - konferencyjnej, a także organizowane w naszej sali koncerty i spektakle teatralne. Dzięki dotacji celowej na działalność sali oraz pozyskanym grantom na wydarzenia artystyczne mogliśmy zapraszać Gości bez opłat finansowych.

Inwestycje

Po ukończeniu w roku 2022 najistotniejszych projektów inwestycyjnych, podjęliśmy się w roku sprawozdawczym zadania polegającego na wyremontowaniu i odnowieniu unikalnych umocnień ziemnych mieszczących się w lesie obok wsi Gleba (ok. 25 km od siedziby Muzeum). Miejsce to, będące ostatnią siedzibą komendy XVI Okręgu Narodowego Zjednoczenia Wojskowego a zarazem terenem ostatniej walki komendanta Józefa Kozłowskiego „Lasa” i jego Żołnierzy w czerwcu 1948, stanowić będzie ciekawą propozycją wzbogacającą ofertę naszego Muzeum.

Złożyliśmy także wniosek inwestycyjny o dotację celową dotyczącą budowy pawilonu (tzw. budynek H) na terenie parkingu wewnętrznego Muzeum. Istnieje pilna potrzeba stworzenia przestrzeni na magazyny muzealne, pomieszczenia administracyjne, a także salę dla wolontariatu. W roku 2023 uzyskaliśmy z MKiDN informacje o zaplanowanych środkach dla Muzeum na cele projektowe budynku

DA.035.1 2024 7

H w budżecie na rok 2024. Czekamy na potwierdzenie tej ważnej informacji i przydzielenie nam środków. Gdyby udało się pozyskać dotacje ministerialną, w roku 2024 przeprowadzilibyśmy wszelkie prace projektowe, a samą budowę - w latach 2025 -2026.

Założenia inwestycyjne „Programu działania MŻW” na rok 2023 zostały w pełni zrealizowane.

Działania promocyjne i wydawnicze

Muzeum Żołnierzy Wyklętych coraz mocniej zaznacza swoje istnienie na kulturalnej mapie Polski. Wciąż jednak jest to placówka stosunkowo nowa, dlatego staramy się prowadzić różne działania informacyjne i promocyjne.

Intensywnie działamy w sferze wirtualnej (strona Muzeum, Facebook, wykłady online). Muzeum było także organizatorem lub współorganizatorem wielu wydarzeń, imprez czy upamiętnień (zarówno w siedzibie MŻW jak i w różnych miejscach Polski). Pracownicy Muzeum uczestniczyli w wielu konferencjach naukowych (także jako wykładowcy czy paneliści). Muzeum obejmowało patronatem ogólnopolskie konkursy, produkcje filmowe i inne przedsięwzięcia. Informacje o działalności Muzeum pojawiały się systematycznie w mediach o zasięgu krajowym i regionalnym. MŻW wydało też atrakcyjny kalendarz historyczny z sylwetkami Żołnierzy Wyklętych (II edycja). Własnym staraniem wydajemy kwartalnik „Głos Niezłomny”. Współpracujemy ze środowiskami przygotowującymi i rozpowszechniającymi publikacje o Niezłomnych.

Na rok 2024 planujemy rozpoczęcie wydawania „Zeszytów Historycznych MŻW”. Przygotowaliśmy większość materiałów na pierwszy numer „Zeszytów”

Edukacja i wolontariat

Wyjątkowo ważnym adresatem działań podejmowanych przez Muzeum jest młodzież szkolna, zwłaszcza uczniowie szkół średnich, a także studenci. Zapraszamy i zachęcamy do współpracy nauczycieli, wychowawców, liderów grup i środowisk. Współpracujemy z licznymi szkołami i stowarzyszeniami. W roku 2023 przeprowadzono prelekcje i wykłady o Niezłomnych (także dla młodzieży polonijnej). Odbłyto się kilkadziesiąt lekcji muzealnych.

W roku 2023 powiększyło się grono osób i środowisk współpracujących z naszą placówką. Często spotykają się w budynku Muzeum harcerze, rekonstruktorzy, seniorzy, miłośnicy filmów historycznych, gier strategicznych o tematyce historycznej, modelarstwa historycznego i innych.

Mamy kilkadziesiąt wolontariuszy wspierających działania Muzeum.

Założenia „Programu działania MŻW” na rok 2023 zostały wypełnione.

Frekwencja

Ostrołęka, w której mieści się siedziba Muzeum Żołnierzy Wyklętych, nie należy do dużych ośrodków miejskich (liczba ludności maleje, obecnie spadła poniżej 50 tys.). Miasto nie jest też najlepiej skomunikowane z Warszawą i innymi dużymi miastami (choć w ostatnich latach nastąpiła spora poprawa). Wymienione okoliczności sprawiają, iż nie jest łatwo skutecznie dotrzeć z naszą ofertą i osiągnąć liczbę zwiedzających porównywalną np. z muzeami stołecznymi.

Mimo różnych obiektywnych utrudnień w roku 2023 odwiedziło nas 30503 osoby („Program działania” zakładał 25 tys.).

00P-035-1.2024 8

Cieszymy się z każdej osoby, która przybywa do Muzeum, staramy się przyjmować wszystkich z szacunkiem i starannością, a jednocześnie planujemy ciągle intensyfikowanie działań informacyjno-promocyjnych.

Podsumowanie

Należy stwierdzić, iż w roku 2023 Muzeum Żołnierzy Wyklętych z siedzibą w Ostrołęce, pierwsza w Polsce państwowa placówka muzealna poświęcona Bohaterom antykomunistycznego podziemia walczącym po wojnie światowej o pełną wolność Ojczyzny, mocniej zaistniało na kulturalnej mapie Polski. Było placówką dostępną, uczciwie przedstawiającą trudny czas powojenny.

Udało się wypełnić wszystkie założenia „Programu działania Muzeum Żołnierzy Wyklętych na lata 2022-2027” przewidywane na rok 2023.

Nasza nowoczesna wystawa stała, różnorodne wystawy czasowe i liczne wydarzenia historyczno-patriotyczne cieszą się uznaniem Odwiedzających. Bardzo dobre opinie zbiera też nasza sala kinowo - konferencyjna z bogatą ofertą filmową, teatralną i koncertową a także dobrze zaopatrzona księgarnia muzealna.

Wyjątkowo ważne jest także skuteczne przeprowadzanie inwestycji dotyczącej Schronów XVI Okręgu Narodowego Zjednoczenia Wojskowego. W następny latach będzie to ciekawe rozszerzenie oferty Muzeum.

Warte podkreślenia jest to, iż działania Muzeum Żołnierzy Wyklętych wpisuje się w wypełnianą przez Państwo Polskie powinność pamięci o narodowych Bohaterach i edukacji historycznej obywateli.

DYREKTOR
J. Kotowski
Janusz Kotowski